

ЗАСТОСУВАННЯ НА ВИРОБНИЦТВАХ УКРАЇНИ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ВИРІШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

Лазненко О. М., мол. наук. співроб.; Халіулiна М. С., студент

Більшість технологій та методів експлуатації обладнання, що використовуються на підприємствах України застаріли та призводять до надмірного утворення відходів, викидів, скидів забруднюючих речовин. Фактична величина втрат часто перевищує очікування підприємств. Це:

- витрати на поводження з відходами;
- екологічні платежі та штрафи;
- втрата сировини, матеріалів;
- надмірне споживання енергії;
- погіршення якості продукції;
- витрати на обслуговуючий персонал.

Турбота про екологічний стан, зниження рівня негативного впливу на навколишнє середовище є важливою складовою діяльності підприємств. Разом з тим, більшість підприємств займаються боротьбою з наслідками забруднень (так звана стратегія «кінця труби»). Прикладами технологій «кінця труби» є біологічне очищення стічних вод, електрофільтри, нейтралізація та знешкодження відходів хімічного виробництва, каталітичне очищення викидів, установки для спалювання промислових та побутових відходів, контрольовані звалища і т.д. Ці технології, як правило, являють собою «готові рішення» і не вимагають втручання в технологічний процес. Однак їх реалізація зазвичай пов'язана з високими витратами, що стримує інтерес підприємств до екологічної діяльності.

Альтернативою цьому підходу, є методика «чистого виробництва», яка спрямована на усунення джерел утворення відходів і забруднення, а також підвищення ефективності виробництва.

Основні переваги застосування підприємствами методології чистого виробництва:

- зниження навантаження на довкілля;
- підвищення ефективності використання сировини, матеріалів, води, енергоресурсів;
- зниження витрат, пов'язаних з відходами, викидами, стоками;
- зниження собівартості продукції;
- підвищення конкурентоздатності виробництва;
- підвищення іміджу компанії.

Починаючи з 1990-х років, цей підхід набуває в світі все більшого поширення, тому що системний аналіз ефективності виробництва допомагає розкрити резерви економії і зниження навантаження на навколишнє середовище. Для більшості підприємств України сьогодні можна тільки констатувати перспективність таких підходів.

Сучасні технології у промисловому виробництві: матеріали науково-технічної конференції викладачів, співробітників, аспірантів і студентів факультету технічних систем та енергоефективних технологій, м. Суми, 23-26 квітня 2013 р.: у 2-х ч. / Ред.кол.: О.Г. Гусак, В.Г. Євтухов. - Суми : СумДУ, 2013. - Ч.2. - С. 205.